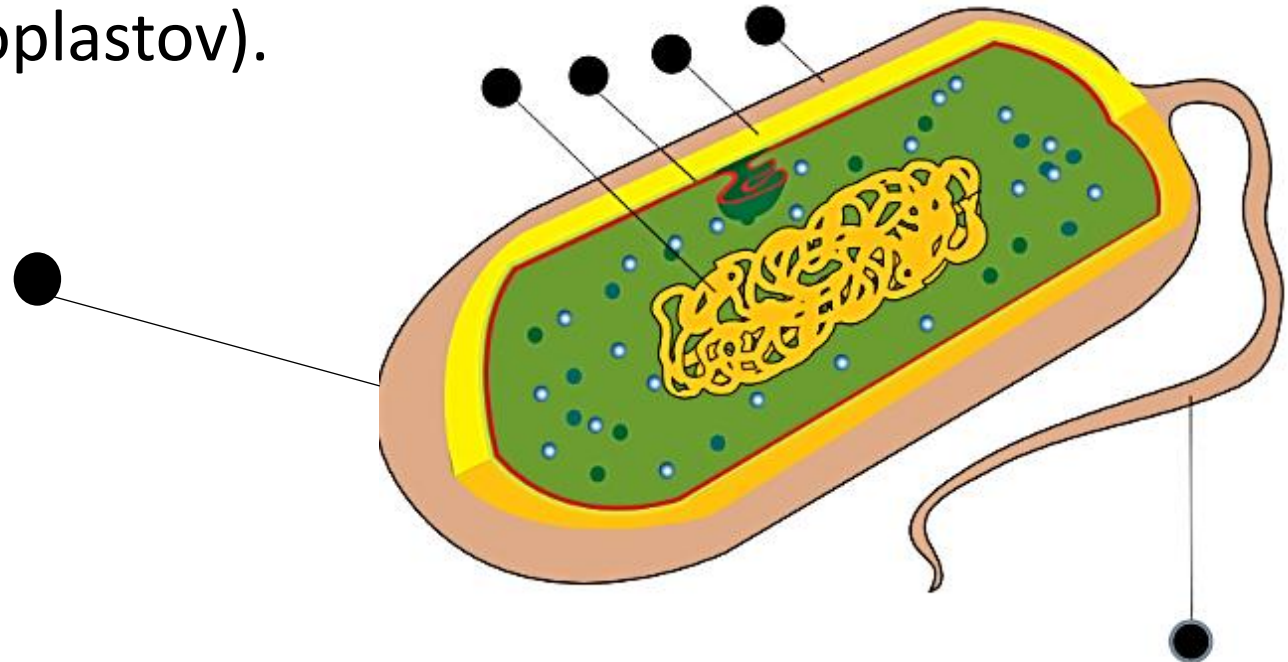


# 1. BAKTERIJE

Bakterije so očem nevidni organizimi, ki živijo povsod.

Uvrščamo jih med **prokarionte** in **enocelične** organizme.

Bakterijska celica je preprosta, saj nima celičnih organelov (jedra, mitohondrijev, vakuole, kloroplastov).



Bakterije se premikajo z **bičkom**.

Razmnožujejo se zelo hitro s preprosto celično delitvijo - [cepitvijo](#).

Glede na obliko bakterijske celice ločimo več tipov bakterij:

**koki, bacili, spirile.**



# Zakaj je pomembna higiena rok?

## Preprečuje zastrupitve/okužbe s hrano

Mikrobi se z umazanih rok prenašajo na hrano ali pijačo, medtem ko jo ljudje pripravljajo ali uživajo. Pod določenimi pogoji se mikrobi (na)množijo in lahko povzročijo bolezni.



**70%** vseh zastrupitev s hrano izvira iz postopka priprave jedi oz. pijač.

**40%** je posledica neustrezne higiene rok in navzkrižne kontaminacije.

## Preprečuje drisko in okužbe dihal

Približno 2,2 milijona otrok, mlajših od 5 let, vsako leto umre zaradi okužbe prebavil ali pljučnice, ki v svetovnem merilu predstavljata za otroke najbolj smrtonosni bolezni.

**1 od 3**



Umivanje z milom lahko prepreči drisko pri 1 od 3 mlajših otrok.

**1 od 6**



in prepreči pri 1 od 6 mlajših otrok okužbe dihal, kot je npr. pljučnica.

Ustrezno izobraževanje o higieni rok v širši javnosti bi lahko zmanjšalo število ljudi, ki zbolijo za drisko za 31 %, okužbe prebavil pri ljudeh z oslabljenim imunskim sistemom za 58 % in okužbe dihal, kot je npr. prehlad, pri splošni populaciji za 21 %.



Ljudje se pogosto dotikajo svojih oči, nosu ali ust, ne da bi se tega zavedali. Mikrobi tako vstopijo v telo in lahko povzročijo številne bolezni.

## Preprečuje navzkrižno kontaminacijo

Do navzkrižne kontaminacije pride tedaj, ko se virusi in bakterije preneso iz okuženih (kontaminiranih) površin na nekontaminirane. Ta prenos lahko poteka preko ljudi (njihovih nečistih rok), delovnih površin ali opreme, javnih površin, hrane ipd.



**80%**

vseh nalezljivih bolezni se prenaša preko umazanih rok, bodisi posrednega ali neposrednega dotika. Na ta način se prenašajo bolezni, kot so pljučnica, salmoneloza, prehlad ipd., čemur bi se zlahka izognili z rednim umivanjem rok.

Ustrezna higiena rok znižuje bolniško odsotnost z dela.

## Znižuje število bolnišničnih okužb

Evropa se vsako leto srečuje s 3 milijoni primerov bolnišničnih okužb, ki povzročijo kar 50.000 smrti.



**1 od 25**

okužb med bolniki v bolnišnicah bi lahko preprečili z rednejšim umivanjem rok.

Dodatna skrb za higieno rok z uporabo ustreznih dezinfekcijskih sredstev bi lahko število bolnišničnih okužb zmanjšala za

**40%**

## Dejstva o higieni

**30%**

ljudi pri umivanju rok običajno uporablja milo. Umivanje rok z milom mnogo bolj učinkovito odstrani mikroobe kot umivanje brez mila.

**60%**

žensk si po uporabi stranišča umije roke.

**38%**

moških si po uporabi stranišča umije roke.

**10 krat**

več škodljivih bakterij se nahaja na telefonu kot na straniščnih deskah.

**več ur**

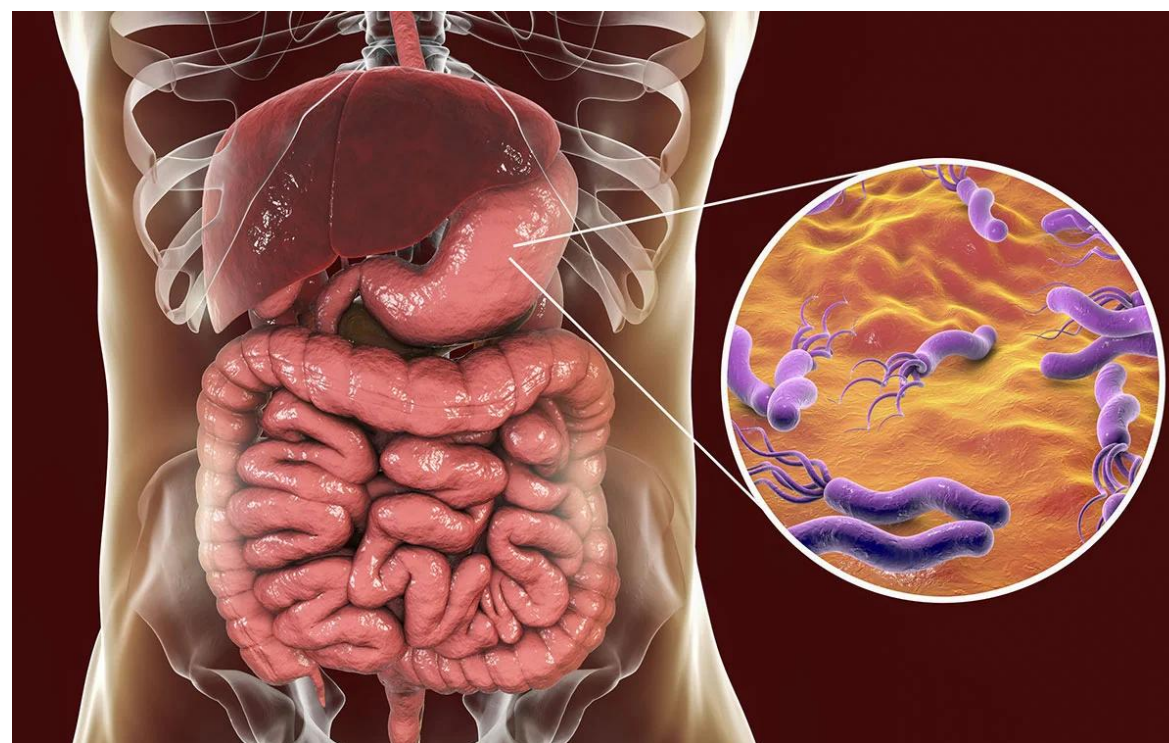
lahko nekateri virusi in bakterije preživijo na površinah, kot so puliti, mize, kljuke...

**95%**

ljudi si rok ne umiva pravilno. Večina ljudi si roke umiva samo 6 sekund, čeprav bi si jih morala 3-krat toliko časa.



Nekatere bakterije živijo **zajedalsko** in imajo korist od gostitelja ter mu škodujejo. Druge bakterije pa živijo v **sožitju** s svojim gostiteljem, tako da imata oba korist.



## Pomen bakterij za človeka

- + s pomočjo bakterij izdelujemo kisko mleko in zelje ter jogurt,
- + pomagajo pri razgradnji hrane v črevesju,
- + pomembni **razkrojevalci**,
- + vežejo dušik iz zraka (detelja)
- + pomembni **proizvajalci** (cianobakterije)
- povzročajo bolezni (kuga, pljučnica, kolera, lajmska borelijoza, bakterijska angina, gripa, prehlad).

- Bakterijske bolezni zdravimo z **antibiotiki**.



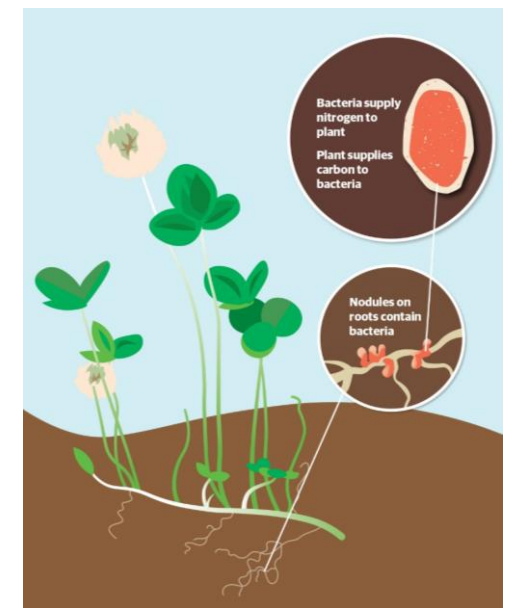
**ANTIBIOTIKI IZGUBLJAJO SVOJO MOČ.**

PREKOMERNA IN NAPAČNA UPORABA ANTIBIOTIKOV JE SKRITA PAST. LAHKO PRIPELJE DO MIKROBNE ODPOROSTI, KAR POMENI, DA ZDRAVLJENJA, KI REŠUJEJO ŽIVLJENJA, NEHAJO DELOVATI ZA LJUDI IN ŽIVALI.

SKUPAJ PREPREČIMO PROTIMIKROBNO ODPORNOST

World Health Organization 75<sup>th</sup> HEALTH FORALL

HANDLE ANTIMICROBIALS WITH CARE



A scanning electron micrograph (SEM) showing numerous rod-shaped bacteria, likely Bacillus species, in shades of green. The bacteria are arranged in various orientations, some in chains and some individually. A blue rectangular box with rounded corners is centered over the image, containing the title text. The background is dark, making the green bacteria stand out.

# BAKTERIJE in MI

NARAVOSLOVJE 7

**WHAT'S THE  
DEAL WITH  
THESE  
MASKS?**

TEDEd

